

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Εργαζομένων και Ανέργων

 Νοέμβριος 2021

 **Erasmus+, ενίσχυση δεξιοτήτων
μέσω της κινητικότητας**

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Περιεχόμενα

σελ.

3

1. Εισαγωγή
2. Τι είναι το Erasmus+;

σελ.

4

3. Κινητικότητα των ατόμων μέσω του Erasmus+
 - Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν;
 - Κινητικότητα εκπαιδευομένων και προσωπικού
 - Δραστηριότητες συμμετοχής των νέων
 - Δραστηριότητες DiscoverEU

σελ.

5

4. Ενίσχυση των δεξιοτήτων μέσω της κινητικότητας

σελ.

6

5. Συνοπτικός οδηγός προγραμμάτων κινητικότητας Erasmus+

σελ.

8

6. Πηγές

Συντάκτης:
Ειρήνη Κατσιλίδου, Σύμβουλος απασχόλησης ΙΝΕ ΓΣΕΕ

Το Erasmus+ αποτελεί μετεξέλιξη του προγράμματος ανταλλαγής φοιτητών Erasmus της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που δημιουργήθηκε το 1987. Μέσω του προγράμματος Erasmus, πάνω από τρία εκατομμύρια Ευρωπαίοι φοιτητές μέχρι σήμερα είχαν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους σε εκπαιδευτικό ίδρυμα ή οργανισμό άλλης ευρωπαϊκής χώρας. Το νέο πρόγραμμα Erasmus+ απευθύνεται όχι μόνο σε μαθητές και φοιτητές αλλά και σε προσωπικό εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, διδακτικό προσωπικό, εργαζομένους στον τομέα της νεολαίας και νέους Ευρωπαίους, χωρίς να αποκλείει τη δυνατότητα αυτή και σε άτομα απ' όλο τον κόσμο.

2 Τι είναι το Erasmus+;

Πρόκειται για πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αφορά τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού. Το πρόγραμμα¹ δίνει έμφαση στην κοινωνική ένταξη, στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και στην προώθηση της συμμετοχής των νέων στον δημοκρατικό βίο. Κύρια επιδίωξη –μέσω της διά βίου μάθησης– είναι η βελτίωση του επιπέδου των κύριων ικανοτήτων και δεξιοτήτων, η σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας, καθώς και η συμβολή τους στη δημιουργία μιας κοινωνίας της συνοχής. Το πρόγραμμα βασίζεται στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων και εξυπηρετεί στόχους πολιτικών εκπαίδευσης και δράσεων για την ψηφιακή εκπαίδευση¹ παράλληλα, συμβάλλει στην πραγμάτωση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και αναπτύσσει την ευρωπαϊκή διάσταση στον τομέα του αθλητισμού.

Οι ειδικοί στόχοι, όπως παρουσιάζονται στη 2η έκδοση (2021) του Οδηγού Erasmus, επικεντρώνονται:

- στην προαγωγή της μαθησιακής κινητικότητας ατόμων και ομάδων, καθώς και στη συνεργασία, την ποιότητα, την ένταξη και την ισότητα, την αριστεία, τη δημιουργικότητα και την καινοτομία σε επίπεδο οργανώσεων και πολιτικών στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης·
- στην προαγωγή της κινητικότητας στον τομέα της μη τυπικής και άτυπης μάθησης και την ενεργό συμμετοχή των νέων, καθώς και στη συνεργασία, την ποιότητα, την ένταξη, τη δημιουργικότητα και την καινοτομία σε επίπεδο οργανώσεων και πολιτικών στον τομέα της νεολαίας·
- στην προαγωγή της μαθησιακής κινητικότητας του προσωπικού στο χώρο του αθλητισμού, καθώς και στη συνεργασία, την ποιότητα, την ένταξη, τη δημιουργικότητα και την καινοτομία σε επίπεδο οργανώσεων και πολιτικών στον τομέα του αθλητισμού.

Οι στόχοι του προγράμματος υλοποιούνται μέσα από τις εξής βασικές δράσεις του προγράμματος:

Δράση 1: Κινητικότητα των ατόμων

Δράση 2: Συνεργασία μεταξύ οργανισμών και ιδρυμάτων

Δράση 3: Στήριξη της χάραξης πολιτικής και της συνεργασίας

Στο κείμενο που ακολουθεί παρουσιάζεται η 1η Δράση, που αφορά τα προγράμματα κινητικότητας. Επίσης, θα γίνει αναφορά στο ποιοι είναι αυτοί που μπορούν να επωφεληθούν της δράσης καθώς και στον τρόπο με τον οποίο η κινητικότητα συμβάλλει στην ενίσχυση των δεξιοτήτων.

1. Αφορά την περίοδο 2021-2027.

• Ποιοι μπορούν να συμμετέχουν;

Στα προγράμματα κινητικότητας του Erasmus+ μπορούν να συμμετέχουν μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, νέοι, προσωπικό ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και εκπαιδευτικό προσωπικό αυτών. Επίσης εκπαιδευτικοί και καθηγητές, εργαζόμενοι στην εκπαίδευση ενηλίκων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και στον τομέα της νεολαίας.

Οι συμμετέχοντες προέρχονται από τους τομείς:

- » της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- » της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης
- » της σχολικής εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής αγωγής και μέριμνας)
- » της εκπαίδευση ενηλίκων
- » της νεολαίας και
- » του αθλητισμού.

• Κινητικότητα εκπαιδευομένων και προσωπικού

Η κινητικότητα αφορά εκπαιδευομένους, όπως μαθητές, σπουδαστές, ασκούμενους (βρίσκονται στο στάδιο της πρακτικής άσκησης) και νέους που τους προσφέρεται η δυνατότητα να αποκτήσουν μαθησιακές εμπειρίες σε άλλη χώρα. Μπορούν επίσης να συμμετέχουν καθηγητές, εκπαιδευτικοί, εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας, προπονητές, προσωπικό εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, στους οποίους δίνεται η δυνατότητα να αποκτήσουν εκπαιδευτικές ή και επαγγελματικές εμπειρίες από άλλη χώρα.

• Δραστηριότητες συμμετοχής των νέων

Πρόκειται για τοπικές και διακρατικές πρωτοβουλίες νέων, οι οποίες υλοποιούνται από οργανώσεις νεολαίας ή άτυπες ομάδες νέων. Οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν στόχο τη συμμετοχή των νέων μέσα σε διαδικασίες που θα τους εμφυσήσουν τις κοινές αξίες και τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ, ενώ παράλληλα θα τους βοηθήσουν να συμβάλλουν στους κοινούς στόχους για τα κράτη-μέλη και να μάθουν να συμμετέχουν ενεργά στον δημοκρατικό βίο.

• Δραστηριότητες DiscoverEU

Μέσω της δράσης αυτής δίνεται η δυνατότητα σε νέους 18 ετών να αποκτήσουν μια πρώτη, σύντομη εμπειρία ταξιδιού στην Ευρώπη. Πρόκειται για μια άτυπη εκπαιδευτική δραστηριότητα στην οποία οι νέοι μπορούν να συμμετέχουν μεμονωμένα ή ομαδικά. Στόχος της δράσης είναι οι συμμετέχοντες να ανακαλύψουν την πολιτιστική πολυμορφία της Ευρώπης και να ενισχυθεί το αίσθημά τους ότι ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πώς όμως οι δράσεις κινητικότητας του Erasmus+ συμβάλλουν στην ενίσχυση των δεξιοτήτων;

Για να απαντηθεί το παραπάνω ερώτημα, θα πρέπει αρχικά να επισημανθεί ότι οι δεξιότητες όχι μόνο αποτελούν ένα επιθυμητό προσόν για την αγορά εργασίας, αλλά επιπλέον συμβάλλουν ώστε το άτομο να επιτύχει την προσωπική του ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την κοινωνική του ένταξη καθώς και την ενεργό συμμετοχή του στα κοινά ως πολίτης.² Η απόκτηση δεξιοτήτων από τους νέους αποτελεί προτεραιότητα των πολιτικών της ΕΕ, καθώς κρίνονται απαραίτητες για την προσαρμογή και την ευελιξία των πολιτών στη συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία της γνώσης και αφετέρου αποτελούν σημαντικά εφόδια που θα συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των κρατών-μελών.

Το πρόγραμμα Erasmus+ συμβάλλει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων μέσω των προγραμμάτων κινητικότητας με πολλαπλούς τρόπους. Η γνωριμία και αλληλεπίδραση νέων, μαθητών, φοιτητών, εκπαιδευτικών, εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας μέσα από προγράμματα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής εμπειρίας και πρακτικής άσκησης δημιουργεί αυτόματα γόνιμες συνθήκες ανάπτυξης των δεξιοτήτων τους. Μέσα από τη ζύμωση αυτή αναπτύσσονται ή και καλλιεργούνται οι δεξιότητες γλώσσας και επικοινωνίας, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις ενισχύονται ακόμη και με την εκμάθηση μίας νέας ξένης γλώσσας.

Η επαφή ατόμων από διαφορετικές χώρες και διαφορετικές κουλτούρες βοηθά στην καλλιέργεια των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων, όπως η ανεκτικότητα, η έκφραση και κατανόηση διαφορετικών απόψεων και η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης. Οι δεξιότητες αυτές έχουν άμεση σχέση με τη γνώση των κοινωνικών και πολιτικών δομών (δημοκρατία, δικαιοσύνη, ισότητα, πολιτικά δικαιώματα) που χρειάζεται να διαθέτουν ώστε να συμμετέχουν ενεργά ως πολίτες και να επιδιώκουν την κοινωνική συνοχή.

Η πρακτική άσκηση ή και η επαγγελματική εμπειρία που αποκομίζουν είναι επίσης πολύ σημαντικές, ειδικά για τους νεοεισερχομένους στην αγορά εργασίας. Η συμμετοχή σε έργα που απαιτούν συνεργασία ατόμων από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα για την επίτευξη ενός στόχου εκτιμάται ιδιαίτερα θετικά από τους μελλοντικούς εργοδότες, καθώς κρίνουν ότι αναπτύσσονται δεξιότητες όπως η ομαδικότητα, η συνεργατικότητα, η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα.

Μέσω των προγραμμάτων κινητικότητας επιτυγχάνεται και η ανταλλαγή τεχνογνωσίας. Η δυνατότητα συμμετοχής σε καινοτόμα προγράμματα ή καλές πρακτικές βελτιώνει τις δεξιότητες των συμμετεχόντων σε ατομικό επίπεδο δίνοντας ίσως μια άλλη οπτική σε αυτό που κάνουν αλλά και σε επίπεδο συνόλου, καθώς μεταφέρουν την εμπειρία και τις γνώσεις τους πίσω στη χώρα προέλευσης.

Ο σημαντικός ρόλος του προγράμματος αποδεικνύεται και από τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρώπης τον Ιούνιο του 2020,³ τα οποία ήταν τα εξής: να διατεθούν περισσότεροι πόροι στο πρόγραμμα⁴ Erasmus+ για την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών δεξιοτήτων, την ανάπτυξη και την αναγνώρισή τους, για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού, λαμβάνοντας υπόψη την ισότητα των φύλων, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την ανάγκη προώθησης της εδαφικής συνοχής και –ως εκ τούτου– της μείωσης των γεωγραφικών ανισοτήτων, αλλά και την ανάγκη να στηριχθεί η ανάκαμψη από την κρίση της νόσου COVID-19, ιδίως σε ό,τι αφορά τους εργαζομένους σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους.

Τις δυνατότητες και την εμπειρία του προγράμματος Erasmus+ μπορούν να αξιοποιήσουν Ευρωπαίοι πολίτες απευθυνόμενοι στους εθνικούς φορείς που είναι υπεύθυνοι για το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Για την Ελλάδα το ρόλο αυτό έχουν το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) ως Εθνική Μονάδα Συντονισμού του προγράμματος Erasmus+ και το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), το οποίο –σύμφωνα με υπουργική απόφαση– ορίστηκε ως εθνικός οργανισμός / εθνική μονάδα συντονισμού του προγράμματος Erasmus+ για τους τομείς της νεολαίας και του αθλητισμού, καθώς επίσης του προγράμματος «Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης», για την περίοδο 2021-2027.

Ακολουθεί ένας συνοπτικός οδηγός των προγραμμάτων κινητικότητας Erasmus+, με πληροφορίες για τους δικαιούχους, τα προγράμματα, τη χρονική διάρκεια αλλά και τους επίσημους ιστότοπους για κάθε πρόγραμμα.

2. Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση (2006/962/ΕΚ).

3. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου αφορούσαν την «Επανεπίδραση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ως βάσεις για την αύξηση της βιωσιμότητας και της απασχολησιμότητας, στο πλαίσιο της στήριξης της οικονομικής ανάκαμψης και της κοινωνικής συνοχής».

4. Όπως επίσης και στο πρόγραμμα InvestEU. Περισσότερες πληροφορίες στο σύνδεσμο <https://ec.europa.eu/investeuportal/desktop/el/index.html>.

5 Συνοπτικός οδηγός προγραμμάτων κινητικότητας Erasmus+

Δικαιούχοι	Πρόγραμμα	Διάρκεια	Χρήσιμες πληροφορίες
Φοιτητές⁵	Σπουδές στο εξωτερικό	3-12 μήνες	Erasmus+, σπουδές στο εξωτερικό Ένωση φοιτητών & αποφοίτων Erasmus+ (ESAA)
	Πρακτική άσκηση	2-12 μήνες	Πρακτική άσκηση στο εξωτερικό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων
	Υποτροφίες για μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών Erasmus Mundus	12-24 μήνες	Κατάλογος των κοινών μεταπτυχιακών προγραμμάτων Erasmus Mundus
	Δάνεια Erasmus+ για μεταπτυχιακές σπουδές	Μονοετές/διετές πρόγραμμα	Πληροφορίες δανείων Χώρες του προγράμματος
Φοιτητές & προσωπικό με σωματικές ή νοητικές αναπηρίες ή προβλήματα υγείας	Καθοδήγηση, υποδοχή, φυσική προσβασιμότητα, υπηρεσίες παιδαγωγικής και τεχνικής υποστήριξης και χρηματοδότηση των επιπλέον δαπανών		Συμφωνίες μεταξύ ιδρυμάτων Project για την ικανότητα ανταλλαγής φοιτητών με αναπηρία Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής και της Εκπαίδευσης χωρίς Αποκλεισμούς
Διδακτικό προσωπικό στην ανώτατη εκπαίδευση⁶	Διδασκαλία σε ίδρυμα χώρας του προγράμματος ή χώρας εταίρου	2 ημ.-2 μήνες ή 5 ημ.-2 μήνες	Χάρτης Erasmus για την ανώτατη/τριτοβάθμια εκπαίδευση Ο υποψήφιος μπορεί να απευθυνθεί στο Γραφείο διεθνών σχέσεων του ΑΕΙ στο οποίο ανήκει.

6

5. Προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί.

6. Επίσης: δημόσιοι φορείς, κοινωνικοί εταίροι, ερευνητικά ιδρύματα και ΜΚΟ.

Προσωπικό ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων	Η κατάρτιση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα ή σε οργανισμό εκτός του κλάδου σε χώρα του προγράμματος.	2 ημ.-2 μήνες	Κατάρτιση προσωπικού ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
Εργαζόμενοι στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευση και κατάρτισης	Κατάρτιση μέσω τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας, παρακολούθηση εν ώρα εργασίας ή παρατήρηση σε ΕΕΚ ή σε άλλον σχετικό οργανισμό	2 ημ.-2 μήνες	Συμφωνία κινητικότητας Εθνικοί Οργανισμοί
	Διδασκαλία σε ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) στο εξωτερικό.	2 ημ.-2 μήνες	Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση
Εργαζόμενοι σε προσχολική/ πρωτοβάθμια/ δευτεροβάθμια εκπαίδευση	Κύκλοι μαθημάτων, παρακολούθηση ή παρατήρηση εν ώρα εργασίας σε σχολεία ή άλλους συναφείς οργανισμούς	2 ημ.-2 μήνες	Σχολική εκπαίδευση
Εργαζόμενοι στον τομέα εκπαίδευσης ενηλίκων	Δυνατότητα διδασκαλίας ή κατάρτισης ενηλίκων σε φορείς του εξωτερικού	2 ημ.-2 μήνες	Εκπαίδευση ενηλίκων
Φοιτητές σε ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) ή πρόσφατα αποφοιτήσαντες	Πρακτική άσκηση, τοποθέτηση σε θέση εργασίας ή σπουδές στο εξωτερικό και περιόδους μαθητείας σε επιχειρήσεις	2 εβδ.-2 μήνες	Πρακτική άσκηση για επαγγελματική εκπαίδευση και μαθητεία Εθνικοί Οργανισμοί ΙΚΥ – Επαγγελματική εκπαίδευση & κατάρτιση
Μαθητές (ατομικά ή ομαδικά)	Μαθητές από το σχολείο αποστολής μπορούν να περάσουν κάποιο χρονικό διάστημα μαζί με συνομηλίκους τους σε άλλη χώρα, με σκοπό τη μάθηση.	2-30 ημέρες ⁷ 10-29 ημέρες ⁸ 1 μήνας-1 έτος ⁹	Κινητικότητα μαθητών Εθνικοί Οργανισμοί
Ενήλικες εκπαιδευόμενοι με λιγότερες ευκαιρίες	Συμμετοχή ομάδας ενηλίκων σε καινοτόμο εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε άλλη χώρα	2 ημ.-1 μήνας	Ενήλικες εκπαιδευόμενοι Εθνικοί Οργανισμοί

7. Βραχείας διάρκειας (μεμονωμένων μαθητών)

8. Ομαδική κινητικότητα (2 μαθητές ανά ομάδα)

9. Μακράς διάρκειας (μεμονωμένων μαθητών)

<p>Νέοι και εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας</p>	<p>Ομάδες νέων (13-30 ετών) από διάφορες χώρες συναντώνται και συνεργάζονται σε κοινά σχέδια, για ένα μικρό διάστημα.</p> <p>Προγράμματα κατάρτισης, επισκέψεις μελέτης, παρατήρηση εν ώρα εργασίας και άλλα για τους εργαζομένους στον τομέα της νεολαίας</p>	<p>5-21 ημέρες</p>	<p>Ανταλλαγές νέων</p> <p>Πιστοποιητικό Youth-pass</p> <p>Δικτύωση και κατάρτιση</p>
<p>Πολίτες ηλικίας 18 ετών</p>	<p>Γνωριμία με την Ευρώπη μέσα από μαθησιακές εμπειρίες, ταξιδεύοντας</p>		<p>Discover EU</p> <p>Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας</p>

6 Πηγές

Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) [Erasmus+](#)

Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ) [Erasmus+ για τον τομέα της νεολαίας](#)

ΙΝΕ ΓΣΕΕ (2020). «Οι Οριζόντιες Δεξιότητες ως Εφόδιο για την Αγορά Εργασίας». Οριζόντιες δεξιότητες

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2020). Η επανειδίκευση και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων ως βάσεις για την αύξηση της βιωσιμότητας και της απασχολησιμότητας, στο πλαίσιο της στήριξης της οικονομικής ανάκαμψης και της κοινωνικής συνοχής – Συμπεράσματα του Συμβουλίου (8 Ιουνίου).

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8682-2020-INIT/el/pdf>

EU programme for education, training, youth and sport [Erasmus+ EU programme](#)

Erasmus+, opportunities [Ευκαιρίες μέσω Erasmus+](#)

The Erasmus+ Programme Guide (version 3 of 12/05/2021) [Αναθεωρημένη 3η έκδοση οδηγού Erasmus+](#)

European Commission. Erasmus+ 2021-2027 Enriching lives, opening minds through the EU programme for education, training, youth and sport Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture

[Erasmus+ 2021-2027](#)

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Εμ. Μπενάκη 71Α, Τ.Κ. 10681, Αθήνα, Τηλ: 210 3327710, Fax: 210 3304452

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr